

4

Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten

Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten

Aan de orde is het **tweeminutendebat Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten (CD d.d. 18/03)**.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten. Ik heet de leden van de Kamer van harte welkom. Ik heet de beide staatssecretarissen, Struycken en Szabó, van harte welkom in vak K. Ik nodig graag mevrouw Dral uit van de fractie van de VVD voor haar bijdrage.

Mevrouw **Dral** (VVD):
Dank u wel, voorzitter.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de bevoegdheid tot het voordragen van leden van de raad van advies op dit moment is voorbehouden aan de AP;

van mening dat de huidige benoemingsprocedure vanuit het oogpunt van het waarborgen van voldoende tegenspraak en machtsverspreiding sterk kan worden verbeterd;

overwegende dat een grotere verscheidenheid in de raad van advies de maatschappelijke verantwoording versterkt en de AP kan helpen om te voorkomen dat er schadelijke gevolgen voor burgers en de maatschappij in brede zin ontstaan;

verzoekt de staatssecretaris om het mogelijk te maken dat ook de betrokken bewindspersoon leden kan benoemen in de raad van advies die niet zijn voorgedragen door de AP zelf,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Dral.

Zij krijgt nr. 320 (32761).

Mevrouw **Dral** (VVD):
Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan nodig ik de heer Van Nispen van de fractie van de SP uit voor zijn bijdrage.

De heer **Van Nispen** (SP):

Dank u wel, voorzitter. Ik heb drie moties en één vraag.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

overwegende dat de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) een essentiële rol vervult als onafhankelijke toezichthouder en waakhond op het gebied van de bescherming van persoonsgegevens en digitale grondrechten;

overwegende dat het beschikbare budget van de AP niet goed past bij de huidige wettelijke taken en verantwoordelijkheden en ambities voor de toekomst in de steeds verder digitaliserende samenleving, zoals ook onderbouwd in het document Een toekomstbestendige AP;

constaterende dat de parlementaire enquêtecommissie Fraudebeleid en Dienstverlening heeft aanbevolen het budget van de AP fors te verruimen zodat zij haar wettelijke taken kan vervullen;

verzoekt de regering om bij de komende begroting voor 2026 in ieder geval een eerste stap te zetten met het vergroten van het budget van de Autoriteit Persoonsgegevens,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door het lid Van Nispen.

Zij krijgt nr. 321 (32761).

De heer **Van Nispen** (SP):

Ik heb hierover ook nog één vraag, voorzitter. Kan de staatssecretaris in ieder geval het huidige budget garanderen en uitsluiten dat de autoriteit geconfronteerd wordt met nieuwe bezuinigingen of kortingen? Laat helder zijn: er moet geld bij, maar er mag in ieder geval geen geld af. Dat is, kortom, mijn vraag.

Dan de andere twee moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het verzoek van de Kamer strekkende tot de publicatie van algoritmes en geautomatiseerde selectie-instrumenten niet is uitgevoerd;

overwegende dat het in de praktijk niet goed mogelijk is om vast te stellen of er sprake is van een uitsluitend op profilering gebaseerd besluit in de zin van artikel 22 AVG en in hoeverre er sprake is van betekenisvolle menselijke

tussenkomen als duidelijke documentatie en transparantie ontbreken;

verzoekt de regering alsnog uitvoering te geven aan het verzoek van de Kamer om alle algoritmes die mogelijk gebruikmaken van risicoprofilering en geautomatiseerde selectie-instrumenten in het Algoritmeregister te publiceren zodat hier maximale transparantie over komt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Nispen.

Zij krijgt nr. 322 (32761).

De heer **Van Nispen** (SP):
Tot slot.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat het gebruik van geautomatiseerde selectie-instrumenten van overheidsorganisaties gezien de mogelijkheid van directe of indirecte discriminatie niet zonder risico is;

overwegende dat een uitsluitend op profilering gebaseerd besluit, in de zin van artikel 22 AVG, of anderszins risico op discriminatie kan worden voorkomen door beslismedewerkers "blind" een door selectie-instrumenten uitgeworpen casus te laten beoordelen, waarbij de beoordelaar geen kennis heeft van de aanleiding tot de uitworp;

verzoekt de regering "blinde" beoordeling van burgers, waarbij de onschuldpresumptie als uitgangspunt wordt genomen, toe te passen waar mogelijk en als zodanig te stimuleren voor alle geautomatiseerde selectie-instrumenten ingezet door overheidsorganisaties en daarmee betekenisvolle menselijke tussenkomst te garanderen, om tunnelvisie en vooringenomenheid te voorkomen, en voor het eind van het jaar de voortgang aan de Kamer mede te delen,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:
Deze motie is voorgesteld door het lid Van Nispen.

Zij krijgt nr. 323 (32761).

De heer **Van Nispen** (SP):
Dank u wel.

De voorzitter:
Dank u wel. Dan nodig ik graag mevrouw Kathmann van de fractie van GroenLinks-PvdA uit voor haar bijdrage.

Mevrouw **Kathmann** (GroenLinks-PvdA):
Dank, voorzitter. Een tweetal moties.

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat de Europese Commissie een dereguleringsagenda uitvoert, waarin ook de privacybescherming van burgers op het spel staat;

overwegende dat privacy- en datawetgeving burgers beschermt tegen machtsmisbruik van overheden en bedrijven, en dat deze rechten te allen tijde gerespecteerd dienen te worden;

overwegende dat initiatieven zoals het eenloketmechanisme van Europese privacytoezichhouders en de Business Wallet aantonen dat regeldruk bestreden kan worden zonder de wet af te zwakken;

verzoekt de regering om in aanpassingen van nationale privacy- en datawetgeving het verminderen van rechtsonzekerheid en bureaucratie te betrachten, en hierbij het privacyrecht geen geweld aan te doen;

verzoekt de regering om een voorbehoud te maken op aanpassingen van Europese privacy- en datawetgeving, totdat onafhankelijk is vastgesteld dat dit geen feitelijke verzwakking van het privacyrecht inhoudt,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:
Deze motie is voorgesteld door de leden Kathmann, Koekoek en Van Nispen.

Zij krijgt nr. 324 (32761).

Motie

De Kamer,

gehoord de beraadslaging,

constaterende dat artikel 57 van de AI-verordening voorschrijft dat elke lidstaat samen met de nationale autoriteit een "regulatory sandbox" ontwikkelt en deze vanaf augustus 2026 ingericht moet zijn;

constaterende dat hier reeds een vormvoorstel voor is uitgewerkt door de Rijksinspectie Digitale Infrastructuur (RDI) en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP);

overwegende dat deze proeftuin van groot belang is om vroegtijdig duidelijkheid te scheppen over de wet- en regelgeving waar start-ups, het mkb en overheden aan moeten voldoen;

verzoekt de regering om met prioriteit de "regulatory sandbox" voor AI uit te werken en uiterlijk in het eerste kwartaal van 2026 beschikbaar te stellen voor start-ups, het mkb en overheden, en de autoriteit hier voldoende toe uit te rusten,

en gaat over tot de orde van de dag.

De voorzitter:

Deze motie is voorgesteld door de leden Kathmann en Koekkoek.

Zij krijgt nr. 325 (32761).

Mevrouw **Kathmann** (GroenLinks-PvdA):

Dan wil ik me graag aansluiten bij de belangrijke vraag van de heer Van Nispen van de SP over het budget van de AP.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan nodig ik tot slot de heer Valize van de fractie van de PVV uit voor zijn bijdrage. Gaat uw gang. Nee, de heer Koops heeft geen spreektijd, dus u bent aan de beurt. Dat is niet omdat ik dat besloten heb, maar omdat de heer Koops dat zelf besloten heeft.

De heer **Valize** (PVV):

Excuses voor de verwarring, ik was even in de veronderstelling dat er nog twee minuten voor hem op de lijst stond.

Voorzitter, dank voor het woord. Allereerst zou ik gaarne de beide staatssecretarissen, de ambtelijke ondersteuning en de collega-Kamerleden danken voor het waardige debat dat we 18 maart jongstleden hebben gehouden. In het bijzonder dank ik de staatssecretaris voor zijn gedane toezegging dat er, op het moment dat een bredere visie van de UAVG ter hand wordt genomen, met de Kamer opnieuw wordt gekeken naar de aanbevelingen uit het onderzoeksrapport uit 2022 van TILT, het Tilburg Institute for Law, Technology and Society, en ook naar de analyse van de sectorale wetgeving, ook op basis van buitenlandse wetgeving die gebruikt is om van alle uitzonderingen in de AVG gebruik te kunnen maken.

Voorzitter. Zelf hebben we geen motie, maar we zullen serieus naar de ingediende moties kijken. Wel zouden we van dit tweeminutendebat gebruik willen maken om nog één vraag te stellen. Kan de staatssecretaris een termijn noemen voor wanneer het departement hiermee aan de slag wil gaan? De PVV heeft vernomen dat de EU al op korte termijn wil starten met een versoepeling van de regels voor het mkb. Kan de staatssecretaris hier al iets over kwijt? Is er al contact geweest? Zo nee, is de staatssecretaris voornemens om de Commissie hierover te bevragen? Hoe sneller we hiermee aan de slag gaan, hoe beter.

Voorzitter, dat was mijn bescheiden vraag. Dank u.

De voorzitter:

Dank u wel. De beide bewindspersonen hebben aangegeven vijf minuten nodig te hebben voor de appreciatie. Dat wordt dan een hele gekke tussentijd. Ik schors voor vijf minuten,

maar hou vooral de bel in de gaten, zodat we weer voor spoedig verder kunnen. Ik schors voor vijf minuten.

De vergadering wordt van 10.38 uur tot 10.43 uur geschorst.

De voorzitter:

Ik heropen de vergadering. Aan de orde is het tweeminutendebat Bescherming persoonsgegevens en digitale grondrechten. We zijn toegekomen aan de appreciatie van de ingediende moties. Ik geef staatssecretaris Struycken van harte het woord. Gaat uw gang.

Staatssecretaris **Struycken:**

Voorzitter, dank u wel. Ik begin met de motie van mevrouw Dral op stuk nr. 320. Ik heb geen principiële bezwaren tegen de gedachte die in deze motie besloten ligt. Ik moet dit uiteraard wel met de Autoriteit Persoonsgegevens bespreken, want het raakt aan het bredere thema van de inrichting van de governance. Maar ik heb zoals gezegd geen principiële bezwaren tegen de motie. In dat licht geef ik de motie op stuk nr. 320 graag oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 320 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Struycken:**

Dan kom ik op de motie van de heer Van Nispen op stuk nr. 321, die de begroting voor 2026 betreft. Voor deze motie heb ik geen dekking. Op die basis moet ik die ontraden.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 321 wordt ontraden.

Staatssecretaris **Struycken:**

In dat verband heeft de heer Van Nispen, ondersteund door mevrouw Kathmann, een vraag gesteld, die eigenlijk ook ziet op de gevolgen in 2026. De vraag is met name of ik kan garanderen dat de AP niet wordt geconfronteerd met kortingen of bezuinigingen. Dat kan ik niet. Op basis van de uitkomsten van de besluitvorming rondom de Voorjaarsnota wordt er gewerkt aan inpassing in de begroting van het komend jaar. Daarover wordt uw Kamer met Prinsjesdag geïnformeerd. Ik kan daar niet op vooruitlopen.

De voorzitter:

Dit geeft aanleiding voor een korte vervolgvraag. Gaat uw gang, meneer Van Nispen.

De heer **Van Nispen** (SP):

Er wordt heel veel bezuinigd op de hele rijksoverheid, maar het zou niet terecht komen bij de uitvoering en zou de bescherming van grondrechten niet raken. Die afspraken zijn daarbij gemaakt. Overigens zijn het niet mijn bezuinigingen. Ik vond het sowieso al een slecht idee, maar als je dan al zo fors gaat bezuinigen, begrijp ik het zo dat deze staatssecretaris niet eens kan garanderen dat het budget op peil blijft. Kijk, ik vind het heel slecht dat mijn motie wordt ontraden die vraagt om meer budget voor de privacyaakbond, die de grondrechten van mensen beter

beschermt. Maar de staatssecretaris kan dus niet eens garanderen dat er niet bezuinigd wordt. Heb ik dat nou echt goed begrepen?

Staatssecretaris Struycken:

Ik kan het inderdaad niet garanderen. De keuzes die gemaakt worden, krijgen hun weerslag in de Miljoennota, die komt bij Prinsjesdag. Ik kan het dus niet garanderen.

Voorzitter: Dan kom ik op de motie op stuk nr. 325 van mevrouw Kathmann, ondersteund door de heer Van Nispen en mevrouw Koekkoek. De motie zegt in essentie dat wijzigingen van de privacywetgeving in Europa de uitgangspunten van privacybescherming geen geweld mogen aandoen. Met dat uitgangspunt ben ik het uiteraard zeer gaarne eens. Ik lees de motie dan ook als een oproep om een feitelijke schending of uithollingen van het privacyrecht te voorkomen. Het privacyrecht zoals we het kennen, moet ook op Europees vlak beschermd worden. Dat recht is niet absoluut. Beperkingen moeten noodzakelijk en evenredig zijn. Binnen die kaders moeten we het uitgangspunt van privacywetgeving in Europa vasthouden.

Dan wat het tweede dictum betreft. Thans is het al zo dat alle aanpassingen van Europese wetgeving voorafgegaan moeten worden door advies van de onafhankelijke Europese toezichthouder voor gegevensbescherming, die de afkorting "EDPS" draagt. Die onafhankelijke adviezen wegen zwaar in de Europese wetgevingsprocedure en bieden ook een belangrijk oriëntatiepunt voor ons, dus voor u en mij, om voorgestelde wijzigingen te beoordelen. Met deze lange inleiding kom ik op de appreciatie oordeel Kamer.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 325 krijgt oordeel Kamer.

Staatssecretaris Struycken:

Dan kom ik op de vraag van de heer Valize die de regeldruk betreft. De Europese Commissie onderzoekt op dit moment inderdaad op welke terreinen voor het mkb versimpeling tot lastenverlaging kan gaan leiden. Ik sta in contact met andere departementen om vroegtijdig mee te denken over het vierde Omnibusvoorstel dat de Europese Commissie het licht wil doen zien inzake wat "small mid-caps" heet. Dit Omnibusvoorstel zal gericht zijn op een geharmoniseerde definitie van "small mid-caps". Het zal een eerste set aan maatregelen en uitzonderingsposities creëren die voor deze bedrijfscategorie zal gaan gelden. De verwachting is dat de Europese Commissie dit wetsvoorstel zal publiceren op 21 mei aanstaande. Het kabinetsstandpunt over dit EU-wetsvoorstel zal vervolgens via de gebruikelijke BNC-procedure aan uw Kamer worden voorgelegd.

Tot zover.

De voorzitter:

Dank u wel. Dan geef ik graag staatssecretaris Szabó het woord voor de appreciatie van de overgebleven moties. Gaat uw gang.

Staatssecretaris Szabó:

Dank u wel, voorzitter. Er zijn drie moties overgebleven, waaronder twee van de heer Van Nispen.

De motie op stuk nr. 322 gaat over het registreren van profileringsalgoritmes. Wat ons betreft is die motie ontijdig. Er wordt al uitvoering gegeven aan de motie-Six Dijkstra, die verzoekt om een plan voor het registreren van alle impactvolle algoritmes. Hieronder vallen geautomatiseerde risicoselectie-instrumenten. Uw Kamer ontvangt voor de zomer een overzicht met de plannen van de departementen op dit punt. Eind 2025 ontvangt u een voortgangsbrief. In feite roept deze motie op tot het nu al verplicht registreren van alle algoritmes die voor geautomatiseerde risicoselectie worden gebruikt. Ondertussen zie ik dat het stimuleren van het registreren van algoritmen, inclusief de meer gevoelige, zijn vruchten begint af te werpen. Ik heb eerder aangegeven dat ik nog na zal denken over een wettelijke verplichting van het gebruik van het Algoritmeregister en dat ik hier rond de zomer van 2025 op terug zal komen. Om deze reden vind ik de motie ontijdig.

De voorzitter:

De motie op stuk nr. 322 is ontijdig. Ik zie dat dat aanleiding geeft tot een vraag. Gaat uw gang.

De heer Van Nispen (SP):

Daarmee vraagt de staatssecretaris mij eigenlijk om de motie aan te houden. Daar ben ik soms gevoelig voor, maar in dit geval toch niet. Ik licht dat in twee zinnen toe. Volgens mij is het heel belangrijk om nu als Kamer uit te spreken dat je juist zo transparant mogelijk wil zijn over hoe algoritmes en risicomodellen werken, zodat je kunt beoordelen in hoeverre er sprake is van een betekenisvolle menselijke tussenkomst. Er waren ongelukken in het verleden. Het lijkt me dus juist heel belangrijk dat we uitspreken dat we dit gaan doen, zodat ongelukken in de toekomst kunnen worden voorkomen. Daar spoor ik de staatssecretaris toe aan. Ik wijs er nog op dat er niet staat dat dit voor de zomer volledig gerealiseerd moet zijn. Ik heb er juist geen termijn in gezet. Ik zeg ook weer niet dat u uw tijd moet nemen of dat het volgende week af moet. Daarmee geef ik toch enige ruimte. Ik hoop dat de Kamer dit extra zetje in de rug toch kan geven.

De voorzitter:

U gaat over uw eigen moties, meneer Van Nispen.

Staatssecretaris Szabó:

Eén opmerking daarover. De heer Van Nispen kent mij. In dit soort dossiers neem ik heel vaak niet mijn tijd. Als we hebben afgesproken om de registers tijdig te vullen, dan doen we dat. Ik heb al aangegeven dat ik na de zomer bekijk of er een wettelijke verplichting moet komen.

De voorzitter:

Gaat u verder.

Staatssecretaris Szabó:

Er waren twee andere moties, waaronder een van de heer Van Nispen met betrekking tot het SCHUFA-arrest en de blinde beoordeling. Die geef ik oordeel Kamer.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 323: oordeel Kamer.

Staatssecretaris **Szabó**:

De motie op stuk nr. 325 van mevrouw Kathmann, met betrekking tot sandboxes voor start-ups, krijgt wat mij betreft ook oordeel Kamer, en niet alleen wat mij betreft, maar ook namens het kabinet.

De **voorzitter**:

De motie op stuk nr. 325 krijgt oordeel Kamer.

Dan zijn we aan het einde gekomen van dit tweeminuten-debat. Ik dank de leden en beide bewindspersonen.

De beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**:

Ik schors enkele ogenblikken en daarna gaan we verder met het tweeminutendebat Situatie Selibon.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.